

Lieta C-393/22**Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu****Iesniegšanas datums:**

2022. gada 15. jūnijs

Iesniedzējtiesa:*Nejvyšší soud České republiky* (Augstākā tiesa, Čehijas Republika)**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2022. gada 5. maijs

Prasītāja:*EXTÉRIA, s.r.o.***Atbildētāja:***Spravíme, s.r.o.*

[..]

LĒMUMS

Nejvyšší soud (Augstākā tiesa, Čehijas Republika) [..] lietā starp prasītāju *EXTÉRIA, s.r.o.*, [..] kuras juridiskā adrese ir [Čehijas Republikā] [..], un atbildētāju *Spravíme, s.r.o.*, [..] kuras juridiskā adrese ir [..] [Slovākijas Republikā], [..] par pieteikumu par Eiropas maksājuma rīkojuma izdošanu, kuru bija izskatījusi *Okresní soud v Ostravě* (Ostravas rajona tiesa, Čehijas Republika) [..], izskatot atbildētāja sūdzību par *Krajský soud v Ostravě* (Apgabaltiesa Ostravā, Čehijas Republika) 2021. gada 16. februāra lēmumu lietā Nr. 8 Co 40/2021–52, ir nolēmusi:

- I. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa) **uzdod** Eiropas Savienības Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās 7. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka jēdziens “līgums par pakalpojumu sniegšanu” ietver arī

priekšlīgumu (“pactum de contrahendo”), saskaņā ar kuru puses apņēmas noslēgt apsolīto līgumu, kas būtu līgums par pakalpojumu sniegšanu šīs tiesību normas izpratnē?

[..]

Pamatojums:

I. Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Prasītāja ir komercsabiedrība, kuras juridiskā adrese ir Ostravā (Čehijas Republikā), un tā sniedz konsultāciju pakalpojumus attiecībā uz drošību un veselības aizsardzību darbā. Atbildētāja ir komercsabiedrība, kuras juridiskā adrese ir Ivanovcē [Ivanovce] (Slovākija).
- 2 2018. gada 28. jūnijā Ostravā (Čehijas Republika) prasītāja un atbildētāja savā starpā noslēdza priekšlīgumu (“Smlouva o uzavření budoucí Masterfranchisové smlouvy” (priekšlīgums par pamatfranšizes līguma noslēgšanu)) – *pactum de contrahendo*. Aplūkojamajā priekšlīgumā puses pirmām kārtām apņēmas nākotnē veikt tiesisku darījumu – noslēgt nākamū līgumu – un vienojās par dažiem šī nākamā līguma elementiem. Apsolītā līguma priekšmets būtu tāds, ka prasītāja piešķirtu atbildētājai tiesības apsaimniekot un pārvaldīt franšizes filiāles Slovākijas Republikas teritorijā.
- 3 Papildus pienākumam noslēgt apsolīto līgumu priekšlīguma III panta A daļas 3. punktā bija paredzēts arī atbildētājas pienākums veikt avansa maksājumu par kopējo summu 20 400 EUR, tai pieskaitot pievienotās vērtības nodokli (PVN). Kā paredzēts aplūkojamajā noteikumā, avansa maksājuma mērķis bija nodrošināt parādnieka (atbildētājas) pienākumu noslēgt nākotnē pamatfranšizes līgumu ar kreditoru (prasītāju) noteiktā datumā un neizpaust informāciju, ko parādnieks saņēma no kreditora saistībā ar tā franšizes modeli. Atbildētājai 10 dienu laikā pēc priekšlīguma parakstīšanas dienas bija jāveic avansa maksājums uz prasītājas kontu bankā *Raiffeisenbank, a.s.*, kuras juridiskā adrese ir Čehijas Republikā. Priekšlīguma III panta B daļas 3. punktā puses vienojās, ka gadījumā, ja parādnieks nenoslēgs ar kreditoru pamatfranšizes līgumu attiecībā uz Slovākiju, turklāt kreditora šajā ziņā noteiktajā papildu termiņā, parādniekam būs pienākums samaksāt kreditoram līgumsodu 100 % apmērā no nolīgtā avansa maksājuma. Priekšlīguma IV panta 2. punktā ir paredzēta iespēja kreditoram (prasītājai) atkāpties no līguma gadījumā, ja parādnieks (atbildētāja) nesamaksā nolīgtā avansu maksājumu noteiktajā termiņā. Tajā pašā noteikumā tāpat ir paredzētas kreditora tiesības atkāpties no priekšlīguma arī citu līguma noteikumu pārkāpuma gadījumā. Cita starpā priekšlīguma V panta 3. punktā ir noteikts, ka no šī priekšlīguma izrietošās vai ar to saistītās tiesiskās attiecības, ja vien priekšlīgumā nav paredzēts citādi, reglamentē Čehijas Republikas tiesības. Puses nav noslēgušas vienošanos par jurisdikciju Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu

atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās (turpmāk tekstā – “Briseles *I bis* regula”) 25. panta izpratnē.

- 4 Prasītāja apgalvo, ka atbildētāja nav izpildījusi savu pienākumu veikt avansa maksājumu. Šā iemesla dēļ prasītāja izmantoja savas tiesības atkāpties no priekšlīguma un Čehijas Republikas tiesās uzsāka tiesvedību par Eiropas maksājuma rīkojumu, pieprasot no atbildētājas samaksāt kā līgumsodu 24 684 EUR, šai summai pieskaitot procentus.
- 5 Veicot savu pirmo darbību šajā tiesvedībā, atbildētāja 2020. gada 7. augusta vēstulē apgalvoja, ka Čehijas Republikas tiesām nav jurisdikcijas šajā lietā.
- 6 Ar 2020. gada 17. decembra lēmumu [...] *Okresní soud v Ostravě* (Ostravas rajona tiesa) kā pirmās instances tiesa noraidīja iebildi par teritoriālās piekritības neesamību un atzina, ka lieta ir tās jurisdikcijā. Savu jurisdikciju minētā tiesa pamatoja ar Briseles *I bis* regulas 7. panta 1. punkta a) apakšpunktu, saskaņā ar kuru lietās, kas attiecas uz līgumiem, personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt citā dalībvalstī attiecīgās saistības izpildes vietas tiesās. Pirmās instances tiesa secināja, ka saskaņā ar izklāstītajiem apstākļiem prasītāja vēlas panākt tādas saistības izpildi, kas minētās Briseles *I bis* regulas normas izpratnē bija jāpilda par labu prasītājam, kuras juridiskā adrese ir Čehijas Republikā, šīs rajona tiesas jurisdikcijā. Vienlaikus tiesa norādīja, ka puses nav apgalvojušas un tiesa nav konstatējusi, ka puses būtu noslēguši vienošanos par jurisdikciju Briseles *I bis* regulas 25. panta izpratnē vai būtu vienojušās par to kādā citā veidā.
- 7 *Krajský soud v Ostravě* (Apgabaltiesa Ostravā) kā apelācijas instances tiesa savā 2021. gada 16. februāra lēmumā [...] pirmās instances tiesas nolēmumu atstāja negrozītu. Minētā tiesa konstatēja, ka aplūkotajā lietā pirmās instances tiesa bija pareizi piemērojusi Briseles *I bis* regulu un pamatoti secinājusi, ka Čehijas Republikas tiesām ir starptautiskā jurisdikcija, un ka *Okresní soud v Ostravě* (Ostravas rajona tiesa) ir teritoriālā piekritība, jo prasības priekšmets ir izpildījums, kas izriet no priekšlīguma par pamatfranšīzes līgumu pārkāpuma. Proti, kā izriet no prasības pieteikumā ietvertajiem apgalvojumiem, saskaņā ar aplūkotā priekšlīguma III panta A daļas 3. punktu atbildētājam bija jāsamaksā prasītājam nolīgtā summa, bet tā to nav izdarījusi, un šī iemesla dēļ prasītāja ir atkāpusies no līguma. Saskaņā ar priekšlīguma III panta B daļas 3. punktu prasītājam radās tiesības pieprasīt līgumsoda samaksu 24 684 EUR apmērā. Tā kā prasības priekšmets ir prasījums par līgumsoda samaksu par to, ka atbildētāja nav ievērojusi priekšlīgumā par pamatfranšīzes līgumu paredzētos nosacījumus, ir acīmredzams, ka saistības priekšmets nav nedz preču izgatavošana, nedz to piegāde, tāpēc nevar atsaukties uz saistības izpildes vietu, t.i., preču izgatavošanas un piegādes vietu, un līdz ar to runa nav par prasījumu par tāda līgumsoda samaksu, kas būtu saistīts ar preču izgatavošanu un piegādi. Tādēļ – pretēji atbildētājas apelācijas sūdzībā izvirzītajam iebildumam – nav piemērojams Briseles *I bis* regulas 7. panta 1. punkta b) apakšpunkts. Apelācijas instances tiesas ieskatā nav pamatots arī atbildētājas apgalvojums, ka apsolītā līguma izpildei bija jānotiek Slovākijas teritorijā, kas, pēc atbildētājas domām, izrietētu

no attiecībā uz teritoriju, uz kuru attiecas līgums, panāktās vienošanās, saskaņā ar ko atbildētājam bija jāizmanto Slovākijas teritorija apsolītā līguma priekšmeta izpildei. Apelācijas instances tiesa uzskata, ka izšķiroša nozīme ir apstāklim, ka ir ticis pārkāpts pats priekšlīgums par pamatfranšīzes līgumu un ka avansa maksājums, kurš attiecas uz vienreizēju sākotnējo maksu, 10 dienu laikā pēc priekšlīguma parakstīšanas bija jāveic uz prasītājas kontu bankā *Raiffeisenbank, a.s.* Kā – apelācijas instances tiesas skatījumā – pamatoti apgalvo prasītāja, saskaņā ar Čehijas Republikas tiesībām, konkrēti, saskaņā ar *zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník* (Likums Nr. 89/2012 – Civilkodekss) 1955. pantu, ja līgumu reglamentē Čehijas Republikas tiesības, finansiālas saistības izpildes vieta ir kreditora juridiskā adrese. Apelācijas instances tiesa secina, ka tādēļ saistības izpildes vieta ir kreditora, t.i., prasītājas, juridiskā adrese, kas atrodas Ostravā (Čehijas Republika). Tā kā prasītāja prasības celšanai izvēlējās *Okresní soud v Ostravě* (Ostravas rajona tiesa), saskaņā ar Briseles I bis regulas 7. panta 1. punkta a) apakšpunktu teritoriālā piekrišana ir Ostravas tiesai.

- 8 Atbildētāja par šo spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa). Tā apgalvo, ka iepriekšējā tiesvedības stadijā prasījuma par līgumsoda samaksu būtība ir tikusi nepareizi izvērtēta no Briseles I bis regulas 7. panta 1. punkta skatpunkta, kā rezultātā tika izdarīts kļūdainš secinājums par tiesas jurisdikciju jautājumā par prasījuma par līgumsoda samaksu rašanos. Pēc atbildētājas domām, apelācijas instances tiesai vajadzēja atrisināt strīdu tā, ka līgumsodam – kā prasījumam, kas izriet no līguma – ir jābūt pakārtotam galvenajam līgumam, kas šajā gadījumā ir priekšlīgums. Saistība, kuras izpilde bija jānodrošina ar līgumsodu, bija paredzēta kā nefinansiāla saistība, un tās izpildes vieta esot jānosaka saskaņā ar valsts tiesībām, un tas saskaņā ar atbildētājas argumentiem nozīmētu, ka šajā lietā jurisdikcija būtu Slovākijas tiesām.
- 9 Atbildot uz kasācijas sūdzību, prasītāja apgalvoja, ka tā piekrīt valsts tiesu secinājumiem, un citastarp uzsvēra, ka sākotnējais līguma pārkāpums bija nolīgta avansa maksājuma neveikšana. Šī saistības neizpildes rezultātā esot radies prasījums par atkāpšanos no līguma un vienlaikus prasījums par līgumsoda samaksu. Tādējādi, pēc prasītājas domām, sākotnēji nodrošinātā saistība bija avansa maksājums, kas nav ticis samaksāts.

II. Piemērojamās Savienības tiesību normas

- 10 Izskatot uzdoto prejudiciālo jautājumu, nozīme pirmām kārtām ir Briseles I bis regulas 7. panta 1. punkta a) apakšpunktam, 7. panta 1. punkta b) apakšpunktam un 7. panta 1. punkta c) apakšpunktam.

III. Piemērojamās valsts tiesību normas

- 11 Izskatot uzdoto prejudiciālo jautājumu, nozīme pirmām kārtām varētu būt *zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník* (Likums Nr. 89/2012 – Civilkodekss) 1954. un 1955. pantam.

1954. pants

Saistības pienācīgai izpildei ir nepieciešams, lai izpildījums tiktu veikts nolīgtajā vietā. Ja izpildes vietu nevar noteikt, pamatojoties uz līgumu, saistību raksturu vai izpildes mērķi, izpildi veic vietā, kas noteikta likumā.

1955. pants

(1) Nefinansiālas saistības izpildi parādnieks veic savas dzīvesvietas vai juridiskās adreses atrašanās vietā. Finansiālas saistības izpildi parādnieks veic kreditora dzīvesvietas vai juridiskās adreses atrašanās vietā.

(2) Ja saistības ir radušās uzņēmējdarbības gaitā, izpilde tiek veikta vietā, kur atrodas attiecīgais uzņēmums. Šo noteikumu *mutatis mutandis* piemēro gadījumā, ja saistības ir radušās, veicot filiāles darbību.

IV. Prejudiciālā jautājuma uzdošanas motīvi un *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa) nostāja

- 12 Šajā lietā ir jāatbild uz jautājumu, vai Čehijas Republikas tiesām ir starptautiskā jurisdikcija. Tāpēc ir jāpiemēro Briseles *I bis* regula, jo šis ir strīds ar starptautisku elementu civillietās un komerclietās un tiesvedība tika uzsākta pēc 2015. gada 10. janvāra.
- 13 Tādēļ ir jāizvērtē, vai Čehijas Republikas tiesu jurisdikcijas pamatu var veidot īpašā jurisdikcija saskaņā ar Briseles *I bis* regulas 7. panta 1. punktu, jo prasība ir vērsta pret atbildētāju, kuras juridiskā adrese ir citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā notiek šī tiesvedība.
- 14 Briseles *I bis* regulas 7. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir noteikts, ka lietās, kas attiecas uz līgumiem, personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt citā dalībvalstī attiecīgās saistības izpildes vietas tiesās. Saskaņā ar Briseles *I bis* regulas 7. panta 1. punkta b) apakšpunktu preču iegādes gadījumā attiecīgās saistības izpildes vieta ir vieta dalībvalstī, kur saskaņā ar līgumu preces piegādāja vai tās būtu bijis jāpiegādā, savukārt pakalpojumu sniegšanas gadījumā tā ir vieta, kur saskaņā ar līgumu pakalpojumu sniedza vai tas būtu bijis jāsniedz. No Briseles *I bis* regulas 7. panta 1. punkta c) apakšpunkta izriet, ka, ja b) apakšpunkts nav piemērojams, tad piemēro a) apakšpunktu. Tādēļ a) apakšpunkta piemērošana ir papildinoša kategorija, un to var piemērot tikai tad, ja b) apakšpunkta piemērošana ir izslēgta.
- 15 *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa) apzinās Eiropas Savienības Tiesas (turpmāk tekstā – “EST”) iedibināto judikatūru par jēdziena “lietas, kas attiecas uz līgumiem”, kas ir kopīgs jēdziens Briseles *I bis* regulas 7. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktam, autonomo interpretāciju, saskaņā ar kuru līguma pamatiezīme ir tas, ka kāda persona ir brīvprātīgi uzņēmusies saistības attiecībā pret otru personu (skat. EST spriedumu, 1992. gada 17. jūnijs, *Handte/TMCS*, C-26/91, EU:C:1992:268, 15. punkts). Šī tiesa arī apzinās, ka šis jēdziens aptver visas

saistības, kas izriet no līguma, kura neizpilde tiek apgalvota prasītāja prasības pamatošanai (skat. EST spriedumu, 2017. gada 15. jūnijs, *Kareda*, C-249/16, EU:C:2017:472, 30. punkts). Pats priekšlīgums, kā tas ir konkrētajā gadījumā, ir saistošs juridisks instruments, kas noslēgts brīvprātīgi, un tajā ietvertie nosacījumi ir tā slēdzēju pušu vienošanās rezultāts. Saskaņā ar prasītājas apgalvojumiem strīds par līgumsodu izriet tieši no minētā priekšlīguma, jo šis strīds esot radies tādēļ, ka atbildētāja nav samaksājusi avansa maksājumu, pārkāpjot no līguma izrietošās saistības. Līdz ar to *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa) uzskata, ka prasījums par līgumsoda samaksu, kas ir šīs lietas priekšmets, ir prasījums, “kas attiecas uz līgumu” Briseles *I bis* regulas 7. panta 1. punkta izpratnē.

- 16 Šajos apstākļos ir jāizvērtē, vai konkrētajā lieta ir piemērojams minētās tiesību normas b) vai a) apakšpunkts. Ņemot vērā, ka preču pārdošanas līguma pamatiezīmes ir gan īpašumtiesību nodošana, gan preču apmaiņa pret naudu, šajā lietā runa nav par tādu prasījumu par līgumsoda samaksu, kas būtu saistīts ar preču izgatavošanu un piegādi Briseles *I bis* regulas 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta pirmā ievilkuma izpratnē. Tomēr, lemjot par to, vai ir izslēgta b) apakšpunkta piemērošana un vai, iespējams, būtu piemērojams a) apakšpunkts, ir jāizvērtē arī tas, vai lieta nav saistīta ar prasījumu, kas attiecas uz “pakalpojumu sniegšanu” minētās tiesību normas otrā ievilkuma izpratnē. Šī jautājuma vērtējumam ir izšķiroša nozīme, jo, ja lieta tiktu klasificēta kā “pakalpojumu sniegšana”, tad jurisdikcija attiecībā uz visiem saistītajiem prasījumiem būtu tās vietas tiesām, kurā saskaņā ar līgumu bija jāsniedz pakalpojumi. Tomēr, ja tiktu piemērota papildinošā kategorija saskaņā ar Briseles *I bis* regulas 7. panta 1. punkta a) apakšpunktu un tiktu izpildīti šīs normas piemērošanas nosacījumi, starptautiskā jurisdikcija un teritoriālā piekritība principā tiktu vērtēta atsevišķi attiecībā uz katru saistību (skat. EST spriedumu, 1976. gada 6. oktobris, 12/76, *Tessili*, EU:C:1976:133).
- 17 Šajā lietā puses noslēdza priekšlīgumu, ko tās nosauca par “Smlouva o uzavření budoucí Masterfranchisové smlouvy” (priekšlīgums par pamatfranšīzes līgumu). Tādēļ *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa) ir jāizlemj jautājums par to, kā – lai noteiktu starptautiskās jurisdikcijas pamatu saskaņā ar Briseles *I bis* regulas 7. panta 1. punktu – ir jā kvalificē priekšlīgums, kurā puses ir apņēmušās noslēgt līgumu nākotnē. Proti, ir iespējami divi dažādi risinājumi, turklāt, pēc *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa) domām, EST vēl nav sniegusi skaidrus norādījumus šajā jautājumā. It īpaši ir jāapsver, vai priekšlīgums pats par sevi ir līgums par pakalpojumu sniegšanu, un, ja atbilde būtu noliedzoša, tiesu starptautisko jurisdikciju varētu noteikt tikai saskaņā ar Briseles *I bis* regulas 7. panta 1. punkta a) apakšpunktu. Savukārt otrs, pretējs risinājums būtu tāds, ka starptautiskās jurisdikcijas noteikšana attiecībā uz prasībām, kas izriet no priekšlīguma, būtu atkarīga no līguma, kurš pusēm būs jānoslēdz nākotnē, rakstura. Proti, tieši absolūtā līguma noslēgšana ir priekšlīguma būtība. Tas nozīmētu, ka gadījumā, ja paredzētais absolūtais līgums būtu preču pārdošanas līgums vai pakalpojumu sniegšanas līgums, tiesu starptautiskā jurisdikcija Briseles *I bis* regulas 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē būtu jānosaka atbilstoši vietai, kurā saskaņā ar šo paredzēto līgumu bija jāpiegādā preces vai jāsniedz pakalpojumi.

- 18 Līdzšinējās EST judikatūras gaismā *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa) sliecas secināt, ka priekšlīguma noslēgšana vien neveido pamatu pakalpojumu sniegšanai Savienības tiesību autonomajā izpratnē. Proti, *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa) uzskata, ka priekšlīgums neatbilst prasībai par darbību, kas par atlīdzību veicama otras puses labā, kura izriet no Briseles *I bis* regulas 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta (skat. EST spriedumus, 2009. gada 23. aprīlis, *Falco Privatstiftung un Rabitsch*, C-533/07, EU:C:2009:257; 2016. gada 14. jūlijs, *Granarolo*, C-196/15, EU:C:2016:559; 2013. gada 19. decembris, *Corman-Collins*, C-9/12, EU:C:2013:860; un 2021. gada 25. marts, *Obala i lučice*, C-307/19, EU:C:2021:236).
- 19 Priekšlīgumā ir iekļauti daži vispārīgi elementi, kas pēc pušu vienošanās vēlāk tiks iekļauti apsolītajā līgumā, tostarp vispārīgi definēts šā nākamā līguma priekšmets. Tomēr šī priekšlīguma mērķis ir noslēgt nākamo līgumu pēc rakstiska pieprasījuma, turklāt paredzētā līguma nenoslēgšana aplūkojamajā gadījumā izraisa līgumsodu apmērā, kas atbilst maksājamajam avansa maksājumam. Pēc *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa) domām, to nevar kvalificēt kā darbību otras puses labā, jo apsolītā līguma noslēgšana veido tikai tiesisko darījumu, nevis faktisku darbību, kas būtu veikta kā pakalpojums otras līgumslēdzējas puses labā. Tieši šajā apstākļī *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa) saskata atšķirību no, piemēram, tirdzniecības pārstāvja līguma (skat. EST spriedumu, 2010. gada 11. marts, *Wood Floor Solutions Andreas Domberger*, C-19/09, EU:C:2010:137) – lai gan tas arī ir balstīts uz līgumu noslēgšanu, tomēr vienlaikus uz tā pamata notiek turpmākas faktiskās darbības, piemēram, sazināšanās ar citiem subjektiem vai preču vai pakalpojumu prezentācija.
- 20 Pamatojoties uz pieejamo judikatūru, *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa) tāpat pieņem, ka paša priekšlīguma gadījumā nav izpildīta arī prasība par atlīdzību. Nedz parādnieks, nedz kreditors, pamatojoties uz priekšlīgumu, nevar prasīt atlīdzību, pat visplašākajā šī jēdziena izpratnē. Lai gan ir taisnība, ka puses ir vienojušās par nākotnē piemērojamo sākotnējās maksas un periodisko ikmēneša maksājumu apmēru, tomēr pienākums tos maksāt radīsies tikai tad, ja puses noslēgs apsolīto līgumu. Tādējādi nevienai no pusēm neradās prasījums par atlīdzību, pamatojoties uz līgumu, kas ticis faktiski noslēgts un kas ir strīda pamatā, un puses tikai apņēmas, ka, tiklīdz tiks noslēgts minētais pakalpojumu sniegšanas līgums, atlīdzība būs konkrētā apmērā. Ir taisnība, ka priekšlīguma III panta A daļas 3. punktā “Úhrada zálohy” (avansa maksājuma samaksa) ir minēts “avansa maksājums un tā veikšana”, tomēr šis avansa maksājums ir ieskaitāms nākotnē sākotnējā maksā, kura vienlaikus atbilst līgumsoda apmēram. *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa) uzskata, ka neviena no pusēm tieši negūst ekonomisku labumu no šī maksājuma, jo tā mērķis galvenokārt ir garantēt saistību izpildi nākotnē un tas nav atlīdzība vai īpašs ekonomisks labums atlīdzības izpratnē. Tādējādi saskaņā ar tāda līguma noteikumiem, kāds ir aplūkots šajā lietā, šķiet, ka attiecīgajam avansa maksājumam nav tādas saimnieciskas vērtības, ko varētu uzskatīt par vērtību – atlīdzības veidā – aprakstītajā izpratnē, un pienākums veikt avansa maksājumu galvenokārt ir līdzeklis, kas garantē līgumsaistību izpildi nākotnē (skat. EST spriedumu, 2016. gada 14. jūlijs, *Granarolo*, C-196/15, EU:C:2016:559).

- 21 Ņemot vērā iepriekš minēto, *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa) uzskata, ka priekšlīgumam nevar piemērot Briseles *I bis* regulas 7. panta 1. punkta b) apakšpunktu. Tādēļ ir nepieciešams piemērot papildinošo kategoriju, uz ko attiecas Briseles *I bis* regulas 7. panta 1. punkta a) apakšpunkts. Šīs tiesību normas piemērošanai ir būtiska ietekme uz saistību izpildes vietas novērtējumu, jo saistībā ar a) apakšpunktu vairs netiek piemērots raksturīgā izpildījuma princips, un tādējādi katrai saistībai principā ir sava izpildes vieta. Atsaucoties uz EST 2009. gada 23. aprīļa sprieduma *Falco Privatstiftung un Rabitsch* (C-533/07, EU:C:2009:257) 54. un 55. punktu, ir jākonstatē, ka tikai attiecībā uz preču pārdošanas līgumiem un pakalpojumu sniegšanas līgumiem Kopienų likumdevējs jau Briseles konvencijā ir vēlējis nevis balstīties uz konkrētu šauri definētu strīdus saistību (uz ko turklāt norāda arī šīs normas gramatiskā interpretācija), bet gan uz šādam līgumam raksturīgu saistību. Vienlaikus lietās, kas attiecas uz līgumiem, šis likumdevējs ir nolēmis izpildes vietu autonomi noteikt kā piesaistes faktoru kompetentās tiesas noteikšanai. Kā attiecībā uz Briseles konvencijas 5. panta 1. punktu pieņemts EST 1976. gada 6. oktobra spriedumā *De Bloos/Bouyer* (14/76, EU:C:1976:134), “attiecīgā saistība” atbilst no līguma izrietošajām tiesībām, kuru īstenošanu prasītājs savā prasības pieteikumā vēlas panākt un kuras ir prasības pamatā. Ja prasītājs pieprasa, piemēram, zaudējumu atlīdzību, tad izšķirošais faktors ir tās līgumsaistības, kuru pārkāpums ir izraisījis zaudējumus. Tajā pašā laikā gadījumā, ja atbildētājs apgalvo, ka prasītājs nav izpildījis saistības, bet prasībā izvirzītais prasījums ir par samaksu, “attiecīgā saistība” būs maksāšanas saistība, nevis saistība, kuras izpildi apstrīd atbildētājs. Tādējādi attiecīgās saistības izpildes vieta vairs nav autonomš šīs saistības jēdziens (skat. EST spriedumus, 1976. gada 6. oktobris, *Tessili*, 12/76, EU:C:1976:133; un 1999. gada 28. septembris, *GIE Groupe Concorde u.c.*, C-440/97, EU:C:1999:456, un citus).
- 22 *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa) uzskata, ka var pieļaut atšķirīgu interpretāciju un tādējādi secināt, ka priekšlīgums ir līgums par pakalpojumu sniegšanu, tikai tad, ja šāds secinājums izriet no līguma, kura noslēgšana ir paredzēta, rakstura. Tad pats pamatfranšīzes līgums atbilstu iepriekš minētajām prasībām par pakalpojumu sniegšanu – gan attiecībā uz darbību veikšanu, gan attiecībā uz atlīdzību, turklāt pakalpojumu sniegšanas vieta būtu atkarīga tieši no absolīta līguma. Tomēr no līdzšinējās EST judikatūras šāda iespēja neizriet.
- 23 EST vēl nav tieši pievērsusies jautājumam par to, vai *pactum de contrahendo* ir līgums par pakalpojumu sniegšanu, ja tajā ir paredzēta līguma noslēgšana par pakalpojumu sniegšanu, nedz arī jautājumam, vai tas ir noteikti jākvalificē kā šāds līgums, ņemot vērā visu tiesisko attiecību paredzēto rezultātu. Pie tam priekšlīgums pats par sevi ir saistošs instruments, un tā noslēgšana, izbeigšana un no tā izrietošās saistības lielā mērā ir neatkarīgas no paredzētā absolīta līguma. Lai gan šādā starp pusēm noslēgtā līgumā ir vispārīgi precizēti atsevišķi absolīta līguma elementi, tas tomēr ietver savu primāro saistību vai neatkarīgu soda mehānismu un autonomus līguma izbeigšanas pamatus. Autonomi priekšlīguma izbeigšanas pamati (to izpildot vai pusēm savstarpēji vienojoties, vai arī atkāpjoties no līguma līgumsaistību neizpildes gadījumā) nozīmē to, ka absolīta

līguma noslēgšana pat nav obligāti nepieciešamas priekšlīguma noslēgšanas sekas. Tāpēc Briseles I *bis* regulas 7. panta 1. punkta interpretācija, kas ļautu, kvalificējot priekšlīgumu kā pakalpojumu sniegšanas līgumu, ņemt vērā arī paša paredzētā absolūtā līguma raksturu, nav acīmredzama.

- 24 *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa) ieskatā, tā kā nav attiecīgas EST judikatūras šajā jautājumā, pastāv pamatotas šaubas par Savienības tiesību interpretācijas pareizību. Tā kā – pirms Briseles I *bis* regulas 7. panta 1. punkta a) apakšpunkta piemērošanas šajā lietā – ir nepieciešams izslēgt šīs 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta piemērošanu, *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa) uzskata, ka ir jāaptur tiesvedība un jālūdz Tiesai atbildēt uz iesniegto prejudiciālo jautājumu.
- 25 No iepriekš minētā izriet arī, ka dažādu noteikumu piemērošanai ir būtiska ietekme uz šo lietu, jo tā var novest pie atšķirīga secinājuma par Čehijas Republikas tiesu jurisdikciju. Tajā pašā laikā pieņemums, ka tiesai ir īpaša jurisdikcija, ir zināms izņēmums no vispārējā principa, kas daļēji attaisno iespējamo šaurāku interpretāciju, ko sniegtu EST, lai garantētu paredzamību, tiesisko drošību un ciešas saiknes saglabāšanu starp tiesu un strīdu. Savienības tiesību vienveidīga piemērošana kļūst vēl svarīgāka, ņemot vērā to, ka starptautiskajā tirdzniecībā plaši tiek izmantots priekšlīgums, *pactum de contrahendo*, un bez EST sniegtās interpretācijas nav iespējams pilnībā garantēt attiecīgās tiesību normas vienveidīgu interpretāciju visās dalībvalstīs.
- 26 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apstākļus, šajā lietā nav izpildīti tā sauktie *CILFIT* kritēriji (skat. EST spriedumu, 1982. gada 6. oktobris, *CILFIT*, 283/81, ECLI:EU:C:1982:335). Tādējādi, ņemot vērā to, ka priekšlīgumam – kā saistošām tiesību instrumentam, kas tiek noteikts pirms līguma noslēgšanas – ir specifisks raksturs un tas atšķiras no līgumiem, par kuriem lēmusi EST, kā arī šā instrumenta nozīmi starptautiskajā tirdzniecībā starp dalībvalstīm, *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa) kā tiesa, kuras nolēmumi nav pārsūdzami Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. panta izpratnē, uzskata, ka ir nepieciešams uzdot EST šādu jautājumu.

[..]